

Rozwój rynku: Dzianiny (CN 60) — 2015–2025

Wprowadzenie

Niniejszy raport analizuje wymianę handlową Unii Europejskiej z krajami spoza UE w zakresie dzianin objętych działem 60 Nomenklatury Scalonej w latach 2015–2025. Przedstawione dane roczne wskazują na głęboką transformację sektora: UE z eksportera netto stała się importerem netto, produkcja wewnętrzna skurczyła się o ponad połowę, a struktura dostawców i odbiorców uległa istotnym przetasowaniom. Analiza łączy trendy wartościowe, wolumenowe, cenowe, geograficzne oraz segmentowe, by oddać pełny obraz dynamiki rynku.

1. Od eksportera netto do zależności importowej – strukturalny zwrot w handlu dzianinami

UE przesuwają się z pozycji dostawcy do odbiorcy dzianin, a saldo handlowe maskuje rosnącą zależność od importu

Wartość unijnego eksportu dzianin obniżyła się z 1,51 mld EUR w 2015 r. do 1,46 mld EUR w 2025 r. (-3,5%), przy spadku wolumenu z 131,9 tys. ton do 122,5 tys. ton (-7,1%) i wzroście średniej ceny jednostkowej z 11 504 do 11 959 EUR/t (+4,0%). Równocześnie import zmalał wartościowo z 1,49 mld EUR do 1,42 mld EUR (-4,8%), ale w ujęciu ilościowym wzrósł nieznacznie z 280,1 tys. ton do 283,7 tys. ton (+1,3%), a jego cena jednostkowa spadła z 5 314 do 4 996 EUR/t (-6,0%). Mimo dodatniego salda handlowego, które zwiększyło się z 29,2 mln EUR do 47,3 mln EUR, wskaźnik zależności od importu netto (net import reliance) skoczył z -2,6% w 2015 r. (UE eksporterem netto) do 21,2% w 2024 r., co świadczy o fundamentalnym odwróceniu ról – dane dostępne na pulpicie General Overview oraz Autonomy & Vulnerability.

Produkcja unijna dzianin skurczyła się o ponad połowę w ciągu dekady

Z danych produkcyjnych wynika, że wytwarzanie dzianin w UE spadło z poziomu 109,6 mln kg w 2006 r. do 42,4 mln kg w 2024 r. (-61,3%), a wartość produkcji obniżyła się z 769,9 mln EUR do 332,4 mln EUR (-56,8%). Ten gwałtowny regres produkcji krajowej jest główną przyczyną rosnącego uzależnienia od dostaw spoza UE, co uwidaczniają także ro-

snące wskaźniki intensywności handlu (z 26,9% w 2006 r. do 61,2% w 2024 r.) oraz skłonności eksportowej (z 16,6% do 36,6%). Market Structure – production volumes.

Chiny stają się głównym dostawcą, a rola Turcji i Korei słabnie

Import z Chin wzrósł z 480,1 mln EUR do 629,1 mln EUR (+31,0%), wyprzedając tym samym Turcję, której dostawy spadły z 586,5 mln EUR do 437,6 mln EUR (-25,4%). Jeszcze głębszy spadek zanotowała Korea Południowa – z 144,2 mln EUR do 49,2 mln EUR (-65,9%). Koncentracja importu, mierzona wskaźnikiem HHI, wzrosła z 2769 do 2983, potwierdzając większe skupienie dostaw na kilku kluczowych graczech. Top partners oraz concentration.

Eksport do kluczowych odbiorców pozaunijnych utrzymuje się, ale Wielka Brytania traci na znaczeniu

Unijny eksport dzianin kierowany jest przede wszystkim do Maroka (wzrost z 223,0 mln EUR do 265,8 mln EUR, +19,2%) i Tunezji (214,8 mln EUR do 223,9 mln EUR, +4,2%). Wyraźny spadek dotknął rynek brytyjski po Brexicie – z 112,1 mln EUR do 64,9 mln EUR (-42,2%). Z kolei eksport na Ukrainę wzrósł o 31,5% (do 62,0 mln EUR), częściowo maskując słabnięcie innych kierunków. Niższą koncentrację eksportu (HHI 785) odzwierciedla rozproszenie odbiorców, choć i tu obserwujemy wzrost koncentracji. Top partners – exports.

2. Polaryzacja w UE – południe umacnia specjalizację, podczas gdy Niemcy i Francja tracą udziały

Włochy, Hiszpania i Portugalia zwiększają eksport, natomiast Niemcy i Francja notują silne spadki

Wśród unijnych eksporterów największym pozostają Włochy, których sprzedaż wzrosła z 454,0 mln EUR do 500,0 mln EUR (+10,1%). Jeszcze wyższą dynamikę odnotowały Hiszpania (154,4 mln EUR do 210,0 mln EUR, +36,0%) i Portugalia (36,3 mln EUR do 45,9 mln EUR, +26,2%). Jednocześnie eksport Niemiec obniżył się z 297,8 mln EUR do 219,5 mln EUR (-26,3%), a Francji z 265,2 mln EUR do 185,1 mln EUR (-30,2%). Top reporters – exports.

Polska staje się największym importerem dzianin w UE, wyprzedzając Włochy

Struktura importerów w UE uległa radykalnej zmianie. Polska zwiększyła swój import z 78,3 mln EUR do 187,2 mln EUR (+139,1%), stając się liderem. Tradycyjnie wiodące Włochy pozostały na stabilnym, wysokim poziomie (461,9 mln EUR do 450,7 mln EUR,

-2,4%), ale Francja zredukowała zakupy z 129,7 mln EUR do 67,2 mln EUR (-48,2%), a Niemcy zmniejszyły import z 146,0 mln EUR do 121,6 mln EUR (-16,7%). Dane te wskazują, że centrum przetwórstwa dzianin przesunęło się do Europy Środkowo-Wschodniej. Top reporters – imports.

Specjalizacja w dzianinach koncentruje się w krajach południa UE

W 2025 r. najwyższe wskaźniki ujawnionej przewagi komparatywnej (RSCA) osiągnęły Malta (0,91), Portugalia (0,64), Włochy (0,48), Grecja (0,46) i Hiszpania (0,25). Z drugiej strony, kraje takie jak Irlandia (-0,93), Luksemburg (-0,95) i Finlandia (-0,49) nie wykazują w tym segmencie specjalizacji. Ta polaryzacja potwierdza, że dzianiny są domeną południowoeuropejskich gospodarek o ugruntowanych tradycjach włókienniczych. Specialisation map.

3. Wstrząsy cenowe i zmienność – wojna, energia i rekonfiguracja łańcuchów dostaw

Eksport na Ukrainę i do Rosji doświadczył gwałtownych skoków cen jednostkowych po 2022 r.

Algorytm wykrywający wstrząsy zidentyfikował dla eksportu na Ukrainę skok ceny jednostkowej o 17,8% w 2022 r., przy spadku wolumenu do 78,3% poziomu bazowego z lat 2020–2021. Znacznie silniejszy wstrząs dotknął eksport do Rosji – w 2023 r. cena wzrosła o 55,9% przy załamaniu wolumenu do 43,6% poziomu bazowego. Wartość eksportu do obu krajów spadła, jednak ekstremalne ruchy cen wskazują na zerwanie standardowych łańcuchów dostaw i restrykcje handlowe. Volatility & Shocks.

Import z Turcji zanotował przejściowy skok cen o 29,6% w 2022 r.

Również po stronie importu wystąpiło istotne zakłócenie. Cena importowanych dzianin z Turcji wzrosła w 2022 r. o 29,6% w stosunku do średniej z lat 2020–2021, podczas gdy wolumen dostaw spadł do 81,8% poziomu bazowego. W kolejnych latach ceny stopniowo wracały do normy, ale presja inflacyjna z 2022 r. trwale podniosła koszty zakupu. Wysoka zmienność cechowała także dostawy z Uzbekistanu (CV 0,89) i Korei Płd. (CV 0,35). Volatility bars – imports.

Eksport dzianin do Turcji cechuje się najwyższą zmiennością wśród głównych odbiorców

Wśród rynków eksportowych to właśnie Turcja wykazuje skrajną niestabilność – współczynnik zmienności (CV) ilościowego eksportu wynosi 0,55, co związane jest z gwałtownym wzrostem wysyłek w latach 2019–2022, a następnie ich załamaniem. Mniejszą, lecz

wciąż zauważalną zmienność notują rynki północnoamerykańskie (Kanada CV 0,31, USA CV 0,18). Relatywnie stabilne pozostają dostawy do Maroka (CV 0,14) i Tunezji (CV 0,12). Volatility bars – exports.

Segmenty o wyższej wartości dodanej dominują w eksporcie UE, podczas gdy import opiera się na tańszych surowcach

Porównanie podsegmentów CN 6-cyfrowych ujawnia asymetrię jakościową. W imporcie największy udział ma kod 6006 (dzianiny o szer. >30 cm, z wyłączeniem osnowowych i z elastomerem), który w 2025 r. odpowiadał za 121,7 tys. ton przy cenie jednostkowej 5 075 EUR/t. Eksport tego samego kodu wyniósł 46,6 tys. ton, ale ze średnią ceną 12 229 EUR/t – ponad dwukrotnie wyższą. Zdecydowanie najwyższe jednostkowe ceny eksportowe osiągają dzianiny z elastomerem (kod 6004, 21 682 EUR/t) oraz wąskie dzianiny z elastomerem (6002, 23 043 EUR/t), co pokazuje przewagę technologiczną unijnych producentów w niszach o większym zaawansowaniu. Product segment breakdown.

Wnioski

Analiza danych za lata 2015–2025 ujawnia trwałą zmianę pozycji UE w handlu dzianinami. Kurczenie się produkcji wewnętrznej o ponad 60% sprawiło, że wspólnota stała się importerem netto – pomimo pozornie dodatniego salda handlowego. Struktura dostawców spolaryzowała się na korzyść Chin, a jednocześnie osłabła rola Turcji i Korei Płd. Wewnątrz UE nastąpiło wyraźne przesunięcie potencjału eksportowego na południe (Włochy, Hiszpania, Portugalia), a centrum logistyki importowej przesunęło się do Polski. Segmentacja produktowa potwierdza uprzywilejowaną pozycję UE w dzianinach specjalistycznych, podczas gdy masowy rynek został przejęty przez dostawców zewnętrznych. Wysoka zmienność cenowa, zdiagnozowane wstrząsy na rynkach wschodnich oraz koncentracja importu skłaniają do monitorowania odporności łańcucha dostaw dzianin w Unii.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.